

Vergaderjaar 2013–2014

32 317

JBZ-Raad

Nr. 236

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 mei 2014

Afgelopen dinsdag 20 mei sprak ik tijdens het Algemeen Overleg (AO) over illegale immigratie met uw Kamer onder meer over het Mobiel Toezicht Veiligheid (MTV) zoals dat wordt uitgevoerd door de Koninklijke Marechaussee (KMar), en het wederzijds overdragen van illegale migranten tussen Nederland en Duitsland. Omdat deze onderwerpen complex zijn, zet ik hieronder een en ander op een rij. Het MTV maakt onderdeel uit van het (Nederlandse) binnenlands vreemdelingtoezicht en heeft het tegengaan van illegale immigratie en grensoverschrijdende criminaliteit tot doel. Op basis van de informatie afkomstig uit het MTV kan bijvoorbeeld gericht onderzoek worden uitgevoerd naar mensensmokkel. Het MTV heeft niet tot doel asielzoekers te faciliteren noch te ontmoedigen. Een effect van het MTV kan echter wel zijn dat migratieroutes zich verplaatsen. Dit geldt overigens voor elke vorm van toezicht.

In Duitsland wordt het tegengaan van illegale immigratie en grensoverschrijdende criminaliteit uitgevoerd door de Bundespolizei, gebaseerd op de Duitse wetgeving. De kaders voor het toezicht worden zowel in Nederland als in Duitsland bepaald door de Schengengrenscodes. Het toezicht mag immers niet hetzelfde effect hebben als grenscontrole.

Tussen de toezichthoudende autoriteiten zijn overeenkomsten, maar ook verschillen. Te denken valt aan algemene verschillen zoals het feit dat de Bundespolizei tevens spoorwepolitie is, terwijl deze taak in Nederland is belegd bij de Nationale Politie in plaats van bij de KMar. Ook zijn er specifieke verschillen zoals de verschillen in bevoegdheden om te mogen fouilleren of voertuigen te doorzoeken. Als het gaat om de bestrijding van illegale immigratie en grensoverschrijdende criminaliteit zijn er nog meer verschillen, zoals bijvoorbeeld de omvang van de binnengrenszone waarin mag worden gecontroleerd (30 kilometer in Duitsland ten opzichte van 20 kilometer in Nederland).

Er zijn dus zeker verschillen tussen de controlerende autoriteiten, dit geldt echter niet voor de overdracht van illegale immigranten. Op basis van het Verdrag tussen Duitsland en de Benelux inzake het overnemen van personen aan de grens¹, is het mogelijk dat Duitsland illegale immigranten afkomstig uit Nederland, overdraagt aan Nederland. Omgekeerd kan Nederland ook illegale immigranten afkomstig uit Duitsland overdragen aan Duitsland. Uit de Nederlandse cijfers blijkt dat jaarlijks ongeveer 550 illegale immigranten worden overgedragen aan Duitsland en België tezamen.² Zoals ik u in het Algemeen Overleg heb gemeld, blijkt uit cijfers van de KMar dat Duitsland jaarlijks ongeveer 450 illegale immigranten overdraagt aan Nederland.

Het is daarbij van belang een scherp onderscheid te maken tussen illegale immigranten en asielzoekers. Zolang een vreemdeling niet verzoekt om internationale bescherming, moet worden aangenomen dat sprake is van een illegale immigrant en kan de betrokkene worden overgedragen op grond van het Verdrag inzake het overnemen van personen aan de grens.

Zodra echter sprake is van een asielaanvraag, geldt de Dublinverordening. Op basis van de Dublinverordening kan de vreemdeling die om internationale bescherming heeft verzocht, als hoofdregel alleen worden teruggezonden naar de lidstaat waarvan hij, komend vanuit een derde land, illegaal de buitengrens heeft overschreden, dan wel naar de lidstaat die een visum heeft verleend of waar hij het eerst om internationale bescherming heeft gevraagd. Het enkele gegeven dat de betrokken vreemdeling via Nederland Duitsland is ingereisd, is onvoldoende om Nederland als verantwoordelijke lidstaat aan te kunnen wijzen. Een dergelijke claim zou door de IND dan ook ingevolge de Dublinverordening worden afgewezen. Om Nederland aan te wijzen als verantwoordelijk lidstaat is bijvoorbeeld een hit in EURODAC nodig. Nederland kan ook als verantwoordelijke lidstaat worden aangewezen als de vreemdeling tijdens zijn interview (indicatieve) feiten meldt die daartoe aanleiding geven.

Door mijn Duitse collega is bevestigd dat, indien een vreemdeling een verzoek om internationale bescherming bij de Bundespolizei kenbaar maakt, dit wordt doorgeluid naar het Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (de Duitse IND) en een beslissing zal worden genomen welke Lidstaat verantwoordelijk is voor de asielprocedure. De vreemdeling wordt in dat geval door Duitsland dus niet teruggestuurd naar Nederland, zonder dat sprake is geweest van een formele beslissing op de asielaanvraag. Daarbij maakt het geen verschil of de vreemdeling wordt aangehouden op of nabij de binnengrens.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
F. Teeven

---

¹ Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg enerzijds, en de Bondsrepubliek Duitsland anderzijds, inzake het overnemen van personen aan de grens; Bonn, 17 mei 1966

² Rapportage Vreemdelingenketen, periode januari-december 2013, Kamerstuk 19 637, nr. 1800, p. 35